

Slingerpaden

De oudste zoon belde mij: 'Mijn vader ligt in het ziekenhuis, en hij is er erg slecht aan toe. Hij is lichamelijk en geestelijk "op", zoals dat heet. Eigenlijk wil hij sterven. Hij kwam zelf met die wens en uit die nu keer op keer, vaak huilend. Kunt u niet even bij hem langskomen? Ik zal er dan ook zijn.'

Die vader ken ik al bijna twintig jaar. Hij had nooit ernstige problemen totdat anderhalf jaar geleden zijn vrouw overleed, na een lang en treurig ziekbed. Toen was er iets geknapt in hem. Lichaam en geest gingen haperen.

Die middag zat ik aan het ziekenhuisbed bij een ernstig zieke patiënt. Endocarditis, fors lekkende hartkleppen, bijna volledig nierfunctieverlies en vermoedelijk darmkanker. Een meningitis van een jaar geleden had onbekend letsel veroorzaakt. Nierdialyse was geïndiceerd, maar daarvoor was hij fysiek te zwak. Indringend praatte ik met de redelijk aanspreekbare man, en zijn doodswens was overtuigend, ook voor mij. Hij greep mijn handen en stamelde: 'Help me...' En: 'Ze maken me hier kapot...'

Op de gang sprak ik verder met de zoon. De kinderen, en hun vader, wilden in elk geval de medicatie stopzetten en dachten ook aan palliatieve sedatie. Ze hadden dat ook met de cardioloog besproken, maar die weigerde medewerking omdat de wens van de patiënt, in diens ogen, niet consistent was. Ik beloofde met hem te overleggen. Dat deed ik ook, maar zonder enig resultaat: de cardioloog bleef bij zijn standpunt de patiënt door te behandelen. Impasse.

Ik hield dagelijks contact met de zoon en hoorde dat diens vader een fikse toxicodermie ontwikkelde op de amoxicilline. Mijn patiënt verging van de jeuk, zijn lijf vol uitslag. Maar stopte de specialist met de antibiotica? Welnee, hij wisselde gewoon van antibioticum tot, opnieuw, een allergische reactie optrad. De toestand was nu zeer slecht, de patiënt verward, nauwelijks aanspreekbaar. Wat te doen? De specialist stond met lege handen, maar weigerde nog steeds zelfs maar te denken aan palliatieve sedatie. 'De man is niet terminaal.' Tegenspraak werd niet geduld: 'De huisarts is hier geen partij.'

Ik vond het mijn plicht om mijn uiterste best te doen voor deze

patiënt. Desnoods buiten de specialist om. Dus ik belde met het CIZ en hoopte iemand te treffen die gevoelig was voor mijn verhaal en voor de slotvraag ('Het kan toch niet zo zijn dat wij zo iemand niet willen helpen?'). De dame in kwestie luisterde goed, en wij spraken af dat ik het formulier zou invullen. Zij kon niets beloven. Het invullen deed ik meteen, samen met de oudste zoon. Binnen een dag was de indicatie afgegeven. Die geeft echter nog geen garantie voor een plek. Ik besloot dus wat rond te bellen, en na anderhalf uur had ik succes. Een zorgcentrum in een nabijgelegen dorp wilde de patiënt opnemen, twee dagen later. Bij binnenkomst schrok de verpleeghuisarts en hij nam de kinderen meteen terzijde: 'Uw vader is overduidelijk terminaal. Ik stel voor om de pijnstilling fiks te verhogen, en als hij straks geen rustige nacht heeft, vanaf morgen een slaapmiddel te geven.' De kinderen stemden in. Twee dagen later is de patiënt pijnloos en in alle rust uit het leven gesloten.

Heb ik er goed aan gedaan mij hiermee zo te bemoeien? Die overplaatsing was natuurlijk geen pretje voor de patiënt...

Ik twijfelde aan mijn optreden tot ik een uitvoerige bedankbrief kreeg van de oudste zoon. Toen pas was ik tevreden. Ook omdat blijkt dat persoonlijke inzet concrete resultaten oplevert. Ik kan u nu verzekeren: er zijn slingerpaden om de bureaucratische snelwegen heen.

lemantsverdriet

Inhoud

- ▶ Hans Bogaerts over het Bijna-thuis-huis Maas en Waal: 'Je zou met je kwaliteit moeten kunnen concurreren' 50
- ▶ Diarree na terugkomst van vakantie: Souvenir uit Turkije 52
- ▶ NHG-Patiëntenfolder kiesBeter.nl: Je weg zoeken buiten de vakjes 53
- ▶ Implementatie van de LTA Astma bij kinderen: De teloorgang van een goed initiatief? 54
- ▶ De huisarts als opleider (12): Het beoordelingsgesprek 56

Colofon

Redactie

Theo Voorn (voorzitter), Louwrens Boomsma, Ron Helsloot, Ans Stalenhoef (eindredacteur), Kees in 't Veld

Illustratie pag. nhg-49

Marcel Jurriëns

Redactiesecretariaat

Ans Stalenhoef
Postbus 3231
3502 GE Utrecht
Telefoon 030 - 2881700
www.nhg.org
E-mail: a.stalenhoef@nhg.org

In de praktijk is een uitgave van het NHG-bureau en vormt een vast onderdeel van H&W.